



ECONOMIC AND FINANCIAL COMMITTEE

THE PRESIDENT

Брюксел, 28 октомври 2003 г.

Съвместни заключения от Диалога на министрите между министрите на икономиката и финансите на страните от ЕС, присъединяващите се страни и страните-кандидатки за членство, състоял се на 4 ноември 2003 г.

На 4 ноември 2003 г. министрите на икономиката и финансите на страните от ЕС, присъединяващите се страни и страните-кандидатки за членство, заедно с представители на Комисията и ЕЦБ се срещнаха за своя пети диалог по икономическата политика.

За десетте присъединяващи се страни

1. Министрите одобриха приложените Съвместни мнения по предприєдинителните икономически програми на десетте присъединяващи се страни за 2003 година. Като цяло програмите описват една амбициозна, но правдоподобна средносрочна макроикономическа и фискална рамка, водеща до стабилен и устойчив икономически растеж.
2. Въпреки че в повечето присъединяващи се страни ръстът на БВП през 2002 г. е по-висок от този в ЕС, за процеса на по-нататъшно настигане нивата на доходите е необходим траен устойчив висок ръст. В това отношение министрите подчертаха трайното значение на стабилните и надеждни публични финанси за по-нататъшното повишаване на дългосрочната устойчивост на публичните им финанси в светлината на застаряващото население и по-нататъшните структурни реформи в присъединяващите се страни. Това ще позволи укрепването на основата за макроикономическа стабилност и силен и устойчив икономически растеж, в контекста на Лисабонската стратегия. Министрите също така приветстваха напредъка, който повечето присъединяващи се страни продължават да реализират в областта на дезинфлацията, като по този начин укрепват макроикономическата стабилност и осигуряват условия за устойчив

икономически растеж. За да се стабилизира очакванията за инфлацията, тя трябва да бъде поддържана на ниско ниво. По-специално някои присъединяващи се страни все още са изправени пред предизвикателствата, произтичащи от продължаващите процеси на дерегулиране на цените и увеличение на регулираните цени. Министрите отбелязаха, че в някои присъединяващи се страни дефицитът по текущата сметка остава висок и може да представлява предизвикателство в средносрочен план. В няколко страни сравнително високата безработица показва необходимост от спешни по-нататъшни структурни промени.

3. Министрите взеха под внимание плановете заявени от правителствата на присъединяващите се страни в техните предприсъединителни програми относно процеса на бъдещата валутна интеграция и посочиха, че тези планове ще бъдат оценени поотделно и в съответствие с разпоредбите на Договора и подхода, приет в Атина през април 2003 г.
4. Министрите също така подчертаха, че присъединяващите се страни вече са навлезли в решителната фаза на своята окончателна подготовка относно транспонирането и въвеждането на *acquis*. В съответствие със заключенията на Европейския съвет от Копенхаген и от Солун те повториха огромното значение, което се придава на процеса на мониторинг и на спазването на ангажиментите, поети от присъединяващите се страни, включително сроковете, определени в процеса на преговорите. Те подчертаха надеждата си, че подробните мониторинг доклади на Комисията ще послужат като катализатор за присъединяващите се страни за решаване на всички нерешени въпроси относно същинското прилагане на законодателството на ЕС до датата на влизане в Съюза, особено в икономическата и финансова област, и че няма да са необходими никакви защитни клаузи.
5. По-специално, министрите отбелязаха колко е важно да се изпълнява европейското законодателство в областта на движението на капитали. В редица присъединяващи се страни все още има някои останали ограничения при трансграничните операции, които трябва да се премахнат в периода до 1 май 2004 г. Спазването на европейското законодателство не засяга само премахването на валутния контрол по същество, а и на ограниченията при основните операции. Всички останали ограничения трябва да се покрият от

изключенията съгласно Договора или да бъдат обосновани поради първостепенните изисквания от общ интерес.

6. Министрите отново потвърдиха ангажимента си да включат Клаузи за колективни действия във всички свои международни емисии на държавни ценни книжа и заявиха, че ще очакват от новите държави-членки да продължат да изпълняват този ангажимент.

7. Министрите отбелязаха, че е постигнат напредък относно прилагането на плана за действие за икономическата, валутна и финансова статистика за присъединяващите се страни, което спомогна за определянето на шест приоритетни области, в които страните трябва да насочат усилията си в подготовката за присъединяване. Но няколко страни трябва спешно да доведат до край усилията си, за да може съгласуваните цели да бъдат изпълнени до 1 май 2004 г. Необходими са значителни усилия в областта на държавния дълг и дефицит (всички страни трябва да подобрят спазването на счетоводните правила съгласно ЕСО 95), годишните национални отчети (особено Полша, Кипър и Малта), хармонизирания индекс на потребителските цени (особено Словакия), платежния баланс и международните инвестиционни позиции (особено Унгария, Кипър, Естония, Полша, Словения и Малта), както и статистиката за външната търговия (особено Кипър). Също така е много важно всички присъединяващи се страни да отделят достатъчно средства за събирането на всички данни, необходими за Докладите за сходство (Convergence Reports). Страните-кандидатки се приканват незабавно да ускорят усилията си в тази насока, а ИФК се приканва да продължи да наблюдава отблизо постигнатия напредък.

Относно трите страни-кандидатки

Министрите приветстваха Предприсъединителните икономически програми за 2003 г. на трите страни-кандидатки. В програмите се дава средносрочна макроикономическа и фискална рамка в съчетание със силен икономически растеж.

Министрите одобриха следните заключения по отношение на оценката на тези програми:

България

- Беше приветствано макро-икономическото развитие за 2002 година, което е с висок ръст, ниска инфлация и нисък държавен дефицит. Планът на Предприсъединителната икономическа програма (ПИП) за публичните финанси показва, че правителството осъзнава важността на една разумна фискална политика в условията на валутен борд.
- Беше отбелязано, че режимът на валутен борд изправя пред особени предизвикателства външната жизнеспособност на българската икономика. Беше приветстван факта, че въпреки че общият външен дълг и заемите от чужбина са все още високи, се предвижда те да продължават да намаляват, както и че делът на държавния външен дълг намалява.
- Също така, програмата набляга и на важността от продължаване на структурните реформи за подобряване на условията, които ще доведат до висок и устойчив ръст, както и стабилни публични финанси.
- Наскоро беше постигнат значителен напредък в тази област, като например приключването на приватизацията и реструктурирането на банковия сектор. Въпреки това, имаше забавяния в области с важно фискално значение, като приватизацията и реформата в здравеопазването.
- По отношение на пазара на труда, програмата разчита основно на активни политики за борба с безработицата. Вниманието върху мерките за увеличаване на гъвкавостта на пазара на труда е недостатъчно. Увеличената гъвкавост може да бъде една от главните мерки за намаляване на безработицата и задълбочаване на структурните промени в икономиката.

Румъния

- Беше приветствано макроикономическото изпълнение за 2002 година, което е с висок ръст, намаляваща инфлация и спад на дефицита по текущата сметка, както и умерен държавен дефицит. В общи линии ПИП излага отново макроикономическите прогнози и цели на политиката на програма 2002. Въпреки това, като се имат предвид настоящите тенденции, се планира ръстът на БВП за тази година да бъде малко по-нисък (4.8%) в сравнение с предварителните прогнози и по-малко балансиран. За разлика от ПИП 2002, отрицателният принос на нетния износ към ръста ще доведе до нарастване на дефицита по текущата сметка. Освен това, сега властите планират по-голям държавен дефицит през 2004, което ще позволи временно нарастване на разходите, като същевременно запази целта за намаляване на данъчната тежест.

- Като се има предвид постигнатият досега напредък, в общи линии макроикономическата рамка спазва настоящите икономически тенденции в страната и чужбина. Въпреки това, трябва да обърне по-значително внимание на размера и причините за настоящото влошаване на външните сметки. Освен това, един по-голям фискален дефицит също би могъл да доведе до нарастване на външните сметки.
- Неотдавнашната успешна дезинфлация бе приветствана, въпреки че нивото на инфлацията е все още твърде високо. Фискалната политика на властите спомогна инфлацията да бъде намалена, но това може да не бъде точно така следващата година, през която се предвижда държавния дефицит да се увеличи. Освен това неотдавнашните значителни увеличения на заплатите също може до известна степен да застрашат понататъшното намаляване на инфлацията. Полезно би било едно допълнително разясняване на настоящата и бъдеща рамка на монетарната и валутна политика, особено след като властите предвиждат промяна в монетарната политика ориентирана към инфлацията от 2005 г. нататък с планиран преход към свободен плаващ режим на валутата от 2005/2006 г.
- ПИП освен това трябва да илюстрира цялостната картина на състоянието на реформите в предприятията. Тя би имала полза и от по-пълна информация и опит да се изрази в количествени стойности ефектът на планираните реформи върху проблеми като квази-фискалния дефицит и обема на просрочията. Този въпрос следва още да се доразвие. ПИП правилно идентифицира натрупването на просрочия като важен бюджетен рисков фактор, но това натрупване не е анализирано за макроикономическия му ефект.

Турция

- Усъвършенстването на тазгодишната програма бе приветствано, тъй като тя включва много от предложенията, направени при оценката на ПИП за 2002 г. Тя демонстрира подобряващия се технически и аналитичен капацитет на турската администрация във връзка с изготвянето на такава програма. Също така основните постижения по отношение на намаляването на инфлацията и на макроикономическата нестабилност позволиха на правителството да предвиди по-правдоподобен средносрочен сценарий и рамка на планиране.
- Макроикономическото изпълнение през 2002 г. с висок растеж, намаляваща инфлация и умерен държавен дефицит бе приветствано. За разлика от миналогодишната ПИП, макроикономическият сценарий е по-реалистичен и съответства в голяма степен на настоящите и вероятни бъдещи тенденции, предполагайки по-умерен дял в растежа на частното и обществено потребление. Програмата правилно подчертава като основни приоритети осигуряването на условия за устойчив растеж, намаляването на инфлацията и снижаването на държавния дефицит и съотношението на дълга до устойчиви равнища. Пълното съответствие с програмата на МВФ е важно с оглед поддържане на доверието на пазарите, допълнително

намаляване на лихвените нива и обезпечаване устойчивостта на възстановяването.

- За постигането на тези резултати от изключителна важност е стриктния фискален подход. ПИП предлага добър поглед върху намеренията на турските власти да ребалансират публичните финанси и да постигнат фискална устойчивост в средносрочен план. Все пак би било полезно едно по-подробно представяне на разходните и приходните категории в съответствие със счетоводните стандарти на ЕСО 95.
- Структурните реформи се фокусират върху укрепване на пазарните сили, завършване на реформата на финансовия сектор и модернизиране на публичните финанси и публичната администрация. Необходим е допълнителен напредък в областта на приватизацията на предприятия, а в светлината на запазващите се високи равнища на безработица – реформа на пазара на труда.

Министрите поканиха Комисията за икономическа политика да разгледа структурните политики в България, Румъния и Турция и през 2004 г. своевременно да представи доклад върху тях и с оглед на обсъждането му на съвместната среща на министрите през следващата година.